

Echtscheiding: introductie - types echtscheiding in de Belgische wetgeving

Heel wat mensen worden geconfronteerd met een huwelijk dat (al dan niet plots) eindigt. Vaak is dit alsof een berg op je hoofd neerstort. Wat is er precies gebeurd, wat staat mij te wachten... welke belangrijke beslissingen moet ik nemen en welke gevolgen hebben die op lange termijn? Wat moet er met de kinderen gebeuren, wat gaan de mensen er van zeggen...?

Elke echtscheiding heeft twee belangrijke aspecten: een emotioneel aspect en een juridisch aspect. Hoewel we allemaal door onze emoties gedreven worden, is het op dat moment ontzettend belangrijk om te kiezen voor een goede aanpak op juridisch vlak. Emoties vinden meestal hun evenwicht na een tijd, maar elke juridische stap heeft ook gevolgen op heel lange termijn. Zakelijk denken is daarom op dat moment ontzettend belangrijk. Vermits de meeste mensen leek zijn op juridisch gebied is het van groot belang dat je hiervoor bijstand zoekt van een professioneel expert; dit kan een bemiddelaar zijn, een consulent, een advocaat of een notaris.

Van minstens even groot belang is het om conflicten zoveel als mogelijk is te vermijden. Hiervoor is de bijstand van een scheidingsbemiddelaar aangewezen.

Tot voor 1 september 2007 kende België 3 formules:

1. *Echtscheiding door onderlinge toestemming*
2. *Echtscheiding op grond van 2 jaar feitelijke scheiding*
3. *Echtscheiding op grond van bepaalde feiten*

Deze formules zijn vandaag niet meer geldig

De wetgever heeft de echtscheidingswetgeving grondig vernieuwd, waardoor er nog twee (vernieuwde) vormen overblijven.

Echtscheiding door onderlinge toestemming (EOT)

Beide ex-partners willen scheiden en regelen de praktische kant van de echtscheiding zelf (eventueel met bijstand van professionele expertise). Voorwaarden zijn enkel dat men de wettelijk vereiste minimumzaken regelt, dit op papier zet en dat beide partijen akkoord gaan om op deze grond en met deze afspraken te scheiden. Zij stellen een ouderschapsovereenkomst op (zelf of onder begeleiding van een bemiddelaar) waarin zij regelen hoe ze hun ouderschap na de scheiding zullen uitoefenen. Beide partijen dienen twee maal voor de rechtbank te verschijnen (de 2de maal mogen zij zich eventueel laten vertegenwoordigen) om daar hun voornemen om te scheiden te bevestigen. Er is geen onderzoek of rechtzaak. De rechtbank gaat na of de regeling geen afbreuk doet aan het belang van de kinderen en bevestigt de echtscheiding zonder zich over de grond ervan uit te spreken. Indien één van de partijen na de eerste en voor de tweede verschijning afhaakt, kan de echtscheiding omgezet worden in een EOO.

Echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting (EOO)

Deze vorm vervangt de eerdere scheiding op grond van 2 jaar feitelijke scheiding en de echtscheiding op grond van bepaalde feiten. De EOO verloopt via de rechtbank, die vonnist over de regelingen betreffende eigendom, kinderen en eventuele onderhoudsbijdragen.

De echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting kan op drie manieren worden verkregen:

1. Op grond van feiten waaruit de onherstelbare ontwrichting blijkt

Wanneer een van de betrokkenen kan aantonen dat er feiten gepleegd werden waaruit de rechtbank mag afleiden dat het huwelijk onherstelbaar ontwricht is, dan kan de echtscheiding uitgesproken worden. Deze scheidingsvorm 'vervangt' de echtscheiding op grond van bepaalde feiten (schuldechtscheiding). De schuldvraag wordt nu niet meer als voorwaarde gesteld om de scheiding te kunnen uitspreken.

2. Op grond van een gezamenlijke aanvraag door beide partners én na minimaal 6 maand feitelijke scheiding

Wanneer men zes maand feitelijk gescheiden leeft, volstaat een gezamenlijke aanvraag om deze feitelijke scheiding om te zetten in een echtscheiding. Men hoeft geen volledig akkoord te hebben over de regeling betreffende eigendom, kinderen en onderhoudsbijdragen. Deze zullen via de rechtbank geregeld worden.

3. Op vraag van één van de partners na minimaal 1 jaar feitelijke scheiding

Wanneer men 1 jaar feitelijk gescheiden leeft kan één van beide partijen dit laten omzetten in een echtscheiding. Men hoeft geen volledig akkoord te hebben over de regeling betreffende eigendom, kinderen en onderhoudsbijdragen. Deze zullen via de rechtbank geregeld worden.

Schuldeloze echtscheiding

De wetgever wilde de scheidingsprocedures vereenvoudigen én de schuldeloze echtscheiding invoeren.

Wat is de schuldvraag

Voor 2007

Wanneer één van beide partners feiten pleegde waardoor het huwelijk onmogelijk werd, dan werd hij beschouwd als schuldig aan de stopzetting van het huwelijk. Dit

moest bewezen worden om de echtscheiding te verkrijgen. De schuldige kon veroordeeld worden tot het betalen van een onderhoudsgeld aan de ex partner.

Vanaf 2007

Om de scheiding te verkrijgen moet men niet meer bewijzen dat er een schuld gepleegd is. Zodra aan één van de drie bovenstaande voorwaarden voldaan is, kan men scheiden. Dit betekent echter niet dat de schuldvraag weg is. Na de scheiding kan er een onderhoudsgeld geëist worden door één van de partners. Hier duikt de schuldvraag wel weer op. Wanneer men schuldig is aan bepaalde feiten, riskeert men een onderhoudsgeld voor de partner te moeten betalen. Wanneer men zelf recht meent te hebben op een onderhoudsbijdrage, dan kan dit recht vervallen wanneer men zelf schuldig is aan bepaalde feiten.

Onderhoudsgelden en schuldvraag worden uitgebreid behandeld in de tekst: "verandering persoonlijk onderhoudsgeld".

Bronnen

BW art. 229 t/m 307bis

Tijdschrift voor Jeugdrecht en Kinderrechten uitg. Larcier 2007/3 8e jaargang juni 2007

De impact van een (echt)scheiding op kinderen en ex-partners, SVR studie uitg. studiedienst van de Vlaamse Regering 2007